

høfdebyggeri

Høfdebyggeri, Ellen Damgaard 2009

Høfde 1 – 12 (1876-1883)

Høfderne på strækningen ud for Ferring Sø blev bygget i årene 1876-1883. Byggematerialet var blevet samlet sammen i efteråret 1875, og de tre første høfder (1-3) blev bygget i 1876. Det skete for at forhindre gennembrud af den smalle tange mellem havet og søen – og dermed Limfjorden.

I forbindelse med bygningen af disse høfder havde man en arbejdsplads oppe på skrænten lidt syd for Høfde 1. De første høfder blev bygget af tætsluttende pælerækker, hvorimellem der blev lagt et lag faskiner. Oven på disse kom et lag ral, som igen blev dækket med store granit- eller betonblokke. Idéen var, at høfderne skulle opsamle sand og grus og på den måde forøge forstrandens højde og bredde. De tre første høfder (1-3) var forsøgsarbejder, men de viste tydeligt deres værdi allerede de første år. Det var i høj grad C.F. Groves værk at udvikle dette første forsøg i Danmark på sikring af havkyster. Faktisk var det ret epokegørende: Indtil da havde man sikret kyster ved at bygge diger, altså sikre langs med stranden; nu foreslog Grove altså, at man skulle sikre vinkelret på stranden.

Lige ud for Høfde 1, der i dag er bygget af store betonblokke, står en mindesten for C.F. Grove. Stenen er rejst i sommeren 1922. Grove er på stenen mindet som den, der tog initiativet til kystsikringen på Vestkysten. Men han var også fyringeniør og stod for opførelsen af en række fyr, blandt andet Bovbjerg Fyr. Rundt om den centrale sten med Groves navn står en række mindre sten med årstal på. De fortæller om nogle af de stormfloder og gennembrud, der har været i Danmark, Holland og Nordtyskland fra Middelalderen til slutningen af 1800-tallet.

Så monumentet er altså både et minde over en mand, over den danske kystsikrings begyndelse og over en række stormfloder – faktisk et mindesmærke for ”Kampen mod havet”.

Høfde A – K (1909-1937)

Høfderne på strækningen ud for Bovbjerg-Trans blev bygget i årene 1909-1937 (ned til den stadig meget markante indskæring syd for Trans Kirke). Det blev nødvendigt, fordi man efter bygningen af høfderne nord for Bovbjerg fik en kraftig bortskæring af kysten syd for Høfde 1. Gårde måtte nedrives og flyttes længere ind, landbrugsland forsvandt i havet.

Kr. Bjerre måtte fortrække fra Vester Ferring Kro, der var en gammel landbrugsejendom lige vest for Ferring Kirke. Det havde oprindeligt været en jævnt stor gård, men nu var der kun 1 tønde land jord tilbage. Særlig galt havde det været, fordi vraget af barkskibet Capella, der var forlist lige neden for skrænten i 1903, havde betydet en ændring af strømmen langs kysten – den gik nu inden om vraget og strandbredden var helt skåret bort. Derfor søgte han som så mange andre staten om flyttehjælp.

Høfdeblokke

I dag bygger man høfderne lavere end før, og man bruger også meget mere norsk granit. Den slags høfder er svære at gå ud på, og derfor lader man nogle af den gamle type med blokke ligge i områder, hvor der kommer mange mennesker på stranden – det er en slags ”turisthøfder”, hvor man kan gå ud nogenlunde sikkert.

Ingeniør Poulsens molércement

Selve den cement, som h fdeblokkene blev støbt af, har en særlig lokal historie. Cementblandingen blev opfundet af den lokale distriktsingeni r A. Poulsen (ansat ved VBV i Lemvig 1892-1920), og han fik patent på den i 1910. Det var en blanding af almindelig Portland-Cement og Må-ler i et bestemt forhold, og den gjorde h fdeblokkene utroligt modstandsdygtige over for saltvand. Den blev også brugt ved bygningen af Thyborøn Havn i 1914-16. Disse h fdeblokke kan kendes på deres svagt rødlige farve og findes stadig liggende i høfderne ved Bovbjerg. Så de har faktisk været rigtig stærke!